

Ålands landskapsregering
PB 1060
22 111 MARIEHAMN

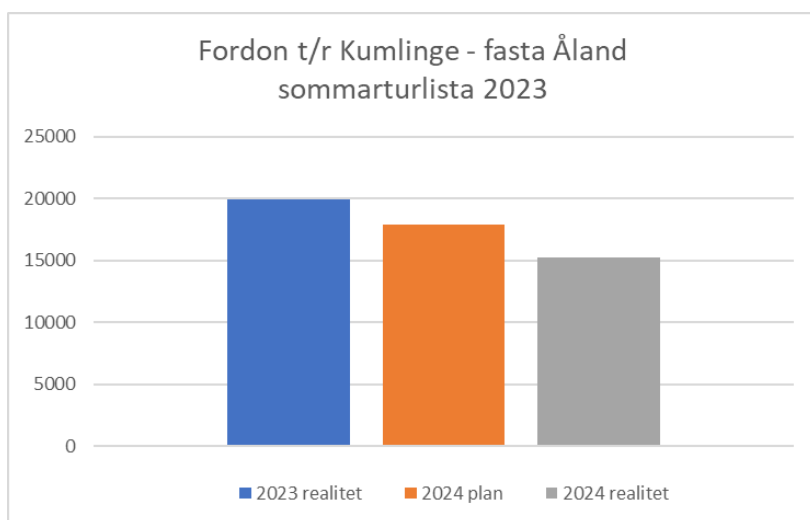
I Kumlinge kommun känner vi en stor frustration över flera trafikrelaterade saker, därför tog kommunstyrelsen beslut om uppvaktning av ÅLR i detta ärende för att framföra sina synpunkter. Vi är oroliga över bristen på utveckling och känner att ÅLRs grepp om helheten för trafiksystemet motsvarar inte alls våra förväntningar.

Tillbakagång istället för utveckling

Kapaciteten till/från nordöstra skärgården minskar hela tiden. Detta samtidigt som skärgårdens behov av mera folk är större än någonsin och turistföretagarnas eftersträvan till en längre säsong ihärdigare än tidigare. Kapaciteten minskar av flera olika orsaker, vars gemensamma påverkan kan vara svår att se och dess konsekvenser ännu svårare att förstå:

- Alfågeln ser ut att komma att lasta 4 bilar mindre per tur än tidigare på grund av att bilarna är så mycket tyngre idag att det inte går att lasta lika många bilar på hyllorna som de ursprungligen är planerade för. Hyllorna håller helt enkelt inte.
- Alfågeln ser ut att komma att lasta 2 bilar mindre per tur på grund av säkerhetsmarginaler på däck. Detta har att göra med Trafis regler.
- Mergus ser ut att komma att lasta 3 bilar mindre per tur än lovat (26). Skillnaden i lastkapacitet ser alltså ut att bli från Odins nuvarande 41 bilplatser till Mergus sannolika 23 verkliga platser.

Totalt försvinner upp till 9 personbilsplatser per tur på dessa två färjor. Kapacitetsminskningen är illustrerad i staplarna nedan.

Kapacitet på årsbasis

Vi förstår att flottan inte kan bestå endast av stora fartyg som behövs för att trygga kapaciteten sommartid. Vi förstår att kostnaden per transporterat fordon blir för hög vintertid då behovet är mindre. För att lösa kapacitetsbristen sommartid måste man köra flera turer per dag med de mindre fartygen. På det viset kan man variera kapaciteten under olika tider av året även med mindre fartyg och erbjuda flera alternativ för avgångar mellan skärgården och fasta Åland.

Att hänvisa till att kapaciteten räcker på årsbasis är som att hänvisa en tandvårdspatient till en ledig tandläkartid om ett halvt år. Behovet måste tillfredsställas när det finns när det gäller resenärers möjlighet att komma till/från skärgården. Ingen juliresenär blir nöjd med att veta att lediga platser finns i januari. Ledig kapacitet på årsbasis är ett uttryck som inte har att göra med skärgårdens verkliga behov eller hör hemma i en respektfull dialog.

Tunga transporter

Som ovan redan beskrivet minskar däckskapaciteten på Alfågeln. Personbilstrafiken bör prioriteras och den tunga trafiken styrs över till andra linjer. Nu är det knappast möjligt att Mergus avlastar Alfågeln eftersom dess lastkapacitet är så begränsad, detta borde man kunnat se bli problematiskt. I mån av möjlighet kan tunga transporter styras från Alfågeln till Brändö-Kumlinge linjen. Där är det viktigt att även i nästa upphandling ha krav på lastkapacitet för ett 30 tons fordon med frihöjd 4,4 meter.

I dagsläge när färskvarutransporten använder Alfågeln och ska iland och lossa både i Enklinge och Lappo (fredagar turen 12.00 från Hummelvik) kan ankomsten till Torsholma vara 15-20 minuter sen vilket i sin tur försenar Åva-Osnäs linjen och givetvis också Alfågeln's avgång från Torsholma.

Vad vi erfar skall man i höst börja med byte av Kastörsbron och renovering av Kumlinge norra färjfastet. Transporter knutna till arbetena kommer högst sannolik att kräva en hel del lastkapacitet. Detta skall inte inkräkta på andra trafikanters möjligheter att resa, vilket kan undvikas antingen genom att lägga till extra turer för tunga transporter eller genom att sprida ut de tunga transporterna under en längre tid och informera om det i god tid. Både på Föglölinjen och Osnäs-Åva lades det in extra turer för betongbilar, vi utgår från att ett sådant koncept för att trygga andra trafikanters resmöjligheter tillämpas även i Kumlinges fall.

Upphandlingen av tvärgående linjen

- Som ovan redan framgår kommer Mergus knappast att lasta lovade mängden (26) personbilar på däck.
- Mergus har tidigare trafikerat på kort sträcka där passagerarna har kunnat sitta i sina bilar. Mellan Långnäs och Snäckö kommer detta knappast att ses som attraktivt alternativ, dessutom är det inte ens tillåtet att sitta i bil under resan. Passagerarsalongen riskerar att bli för trång när färjan är fullastad. Det finns inte heller något utrymme där folk under sommartid kan sitta ute. Därtill befaras problem med nedisning av fordon på däck under resan över öppnare vatten under vintertid. Mergus är helt enkelt inte ett lämpligt fartyg för tvärgående linjen, varken kapacitets- eller komfortmässigt.
- Som Mergus är klassad idag får den inte köra över Delet. Detta samt antalet besättningsmän och upphandlad längd på arbetsdagen sätter stopp för utökning av antalet turer (mellan Snäckö och Hummelvik), vilket skulle krävas under högsäsong för att utöka kapaciteten. Kumlinge kommun påtalade detta innan avtalet tecknades, just med farhågan om kapacitetsminskningen mellan fasta Åland och Kumlinge som argument.
- Upphandlingen av trafiken på tvärgående linjen och dess snart kända resultat visar tydligt hur viktigt det skulle vara att involvera berörda skärgårdskommuner i kommande upphandlingar i god tid. Kommunerna känner till behoven och brukarna och kan förhålla sig till konsekvenser av införda ändringar om de involveras i processen på förhand.

Uppdatering av tonnaget och trafikstopp

Om ÅLR avser att fortsätta med totalentreprenader istället för att skaffa eget tonnage så är enda vägen till bättre tonnage längre kontrakt och fler krav från ÅLR. För att seriösa anbudsgivare ska kunna räkna på trafiken med nya(re) fartyg måste trafiken bjudas ut på flera år än tidigare. Flera av färjorna som är i trafik idag är ålderstigna och i dåligt skick vilket ökar risken för trafikstopp. Det har varit otaliga kortare "skruvarstopp" under det senaste året, för att inte tala om Alfågels allvarliga haverier. Om det inte finns utrymme i entreprenaderna (och i turlistan) att sköta om färjan, vare sig man äger eller lånar den, kommer oplanerade stopp att förekomma. Varje stopp betyder förstas inbesparing av bränsle, vilket vi hoppas att inte är syftet med dem, men samtidigt ruineras vardagspusslet för skärgården och på sikt också tron på en fungerande trafik.

Trafikstopp har på senare tid kommit att kallas för något helt annat än vad de i verkligheten är. Ett stopp är ett stopp, en tur som inte körs är en inställd tur, och det har en orsak, tekniskt fel eller för hårt väder eller något annat. Att kalla inställda turer för "framflyttad tur" eller "ändrad turlista" eller konstla till med "avgången 8.30 går 11.45" är att försköna sanningen och underskatta brukarna.

Kumlinge kommun

Uppdaterade handlingsplaner

I och med en annan färja både på Osnäs-Åva och i höst också på tvärgående linjen samt södra linjens fartygsbyten krävs det att handlingsplanerna vid fall av längre trafikstopp eller rent av en olycka uppdateras. Mergus kommer knappast att vara till hjälp på norra linjen och nu passar endast Ådan och Skarven rakt av i fästen på linjen Åva-Osnäs – hur ser handlingsplanerna ut?

Vikten av arbetspendling Kumlinge-Enklinge

Kumlinge kommuns verksamheter på daghem, skola och äldreboende behöver alla dagar året om arbetskraft bosatt på Enklinge.

Vardagsmorgnar öppnas inte dörrarna till daghem innan Enklingefärjan (alternativt Alfågeln) kommit, lektionerna kommer inte igång innan skolskjutsen från Enklinge levererat barn och äldreboendets arbetsschema är helt beroende av hur det går att pendla mellan Kumlinge och Enklinge. Vi kan inte understryka tillräckligt att denna pendlande arbetskraft är förutsättningen för kommunen att kunna producera den lagstadgade dagliga basservicen.

Varje indragning, ändring och "framflyttad tur" har negativa konsekvenser för kommunens verksamheter, som inte klarar av en halv dag utan den interna trafiken. Även här ser vi gärna en handlingsplan vid trafikstopp samt ett långsiktigt tänk som tryggar trafiken på sikt.

Kumlinge den 25 maj 2023

Lenny Karlsson
Kommunstyrelseordförande
Kumlinge kommun